Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciuri.
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unu anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovu:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 83. Braşovŭ, Vinerĭ 14 (26) Aprilie 1889.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentu la care învitâmŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şese lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şese lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şese lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Noue agitaţiunĭ unguresci.

In ajunulŭ Invierei Domnului, fóia ungurêscă „Budapesti Hirlap" a surprinsŭ pe cetitorii sĕi cu următorulŭ articulŭ, pe care îlŭ reproducemŭ în întregŭ cuprinsulŭ sĕu, pentrucă elŭ este o nouă dovédă despre rĕutatea cu care şoviniştii ungurĭ uneltescŭ şi agitéză în contra naţionalităţii române:

Se susţine, că Vancea, metropolitulŭ dela Blaşiu, ar fi disŭ într'o adunare — după cum ni-se scrie nouĕ — că „pe Ungurĭ şi fără de arme îi putemŭ cuceri; trebue cumpărată tótă proprietatea, căcĭ alŭ cui este pământulŭ, alŭ aceluia e patria şi cu timpulŭ mare parte a Ardélului va veni în mâna Valachilorŭ". Aceste cuvinte orĭ le-a disŭ capulŭ bisericei greco-catolice, orĭ nu le-a disŭ, ele însĕ suntŭ adevĕrate. Nicĭ Bismarck n'a disŭ altŭ ceva, când a hotărîtŭ sĕ cumpere în Posen proprietăţile nobililorŭ polonĭ şi acelea sĕ le împartă între ţĕranii germanĭ pe lângă amortisare îndelungată, spre care scopŭ Germania a întemeiatŭ o bancă deosebită, amĕsuratŭ voinţei cancelarului. Totŭ acéstă politică o urméză, cu mai multă brutalitate, şi Ruşii şi Slavii de médă-di, carĭ purŭ şi simplu confiscă într'unŭ locŭ proprietăţile Polonilorŭ, în altŭ locŭ pe ale Turcilorŭ şi le liciteză între sine cu preţŭ de batjocură. Streinilorŭ nu le este iertatŭ a-le cumpăra. Şi în România s'au luatŭ dispoşiţiunĭ prin lege ca pământulŭ sĕ nu ajungă în mânĭ streine.

La noi în Ungaria nimenea nu şi-a bătutŭ capulŭ cu aceea, că alŭ cui sĕ fiă pământulu patriei: sĕ rĕmână alŭ Maghiarilorŭ, orĭ nu. Pe câţi proprietarĭ de pământŭ se nimicescŭ, pe atâţĭ cumpărătorĭ vinŭ din străinătate, din Austria, orĭ cine scie de unde şi în ultimii decenii multe, multe mii de jugĕre, care au fostŭ proprietatea Maghiarilorŭ, au trecutŭ în mânile Nemaghiarilorŭ, despre carĭ nu totdéuna este sigurŭ, că vorŭ deveni bunĭ Maghiarĭ.

E lucru naturalŭ, că în modulŭ acesta se vorŭ vinde multŭ mai multe proprietăţĭ mijlocii şi marĭ, decâtŭ micĭ parţele ţĕrănescĭ, deórece cumpărătorii acestora suntŭ mai cu sémă totŭ din acelaşŭ satŭ, pe când proprietăţile mai marĭ suntŭ de o valóre comercială mai generală. Mai departe, multŭ mai rarŭ se întêmplă, ca proprietatea mare sĕ se cumpere şi sĕ se împarţă, decâtŭ ca parcele micĭ sĕ se cumpere la olaltă şi sĕ se comaseze. In privinţa economică este unŭ procesŭ sănĕtosŭ acela, prin care proprietăţile de totŭ marĭ se îmbucătăţescŭ şi astfelŭ se asigură o esistenţă solidă nu la una, ci la mai multe familii. In astfelŭ de casurĭ şi rodirea este multŭ mai mare şi cultivarea pământului se face mai bine, fiindcă însuşĭ proprietarulŭ îşĭ lucréză pământulŭ sĕu.

Acum însĕ noi nu vorbimŭ despre politică economică, ci privimŭ lucrulŭ din punctulŭ de vedere alŭ politicei de statŭ şi naţionale. In statŭ classa mijlociă este unŭ factorŭ politicŭ şi socialŭ mai puternicŭ decâtŭ ţĕrănimea, deórece inteligenţa lui este mai superióră, crescerea lui, tendinţele şi independenţa lui este mai mare şi astfelŭ elŭ este chiematŭ a purta rolulŭ conducĕtorŭ. Fără proprietate de pământŭ acéstă classă mijlociă devine unŭ proletariatŭ nemeşescŭ şi nu'şĭ póte esercia asupra poporului de rênd influinţa, pe care ar esercia-o când ar avé proprietate. Acésta o esperiămŭ pretutindenea şi cu deosebire în timpulŭ mai nou în Ungaria, de când se nimicesce nobilimea, care timpŭ de seculĭ a susţinutŭ statulŭ. Chiarŭ şi acolo însĕ, unde se află o naţiune unitară, dispariţiunea proprietăţii mijlocii sĕu désa ei preschimbare numai întru atâta nu este periculósă, încâtŭ pământulŭ érăşĭ trece numai în mâna unui Francesŭ, Italianŭ sĕu Germanŭ şi prin urmare acésta este indiferentŭ pentru patriă. Ei, dér în Irlanda de pildă nu este totŭ una, decă pământulŭ este alŭ Englesilorŭ orĭ alŭ Irlandezilorŭ. Astfelŭ de cestiunĭ agrare potŭ sĕ provină în Ungaria şi este mare periculŭ naţionalŭ, decă Maghiarii îşĭ pierdŭ proprietăţile lorŭ de pământŭ şi acelea ajungŭ în mâna naţionalităţilorŭ. In ţera de josŭ (Alföld) e forte îmbucurătorŭ, că o anumită comună cumpără o pustă şi aceea o împarte în cătune, dér decă în Liptó, Torocz sĕu în Ardealŭ domnii maghiarĭ de pământŭ se nimicescŭ şi proprietăţile lorŭ le cumpără şi le parceleză băncĭ panslaviste sĕu valache: acéstă împrejurare din punctulŭ de vedere alŭ statului maghiarŭ numai că nu se póte numi îmbucurătóre.

O corespondenţă ce amŭ primit'o din Transilvania, ne împărtăşesce triste date în astă privinţă. Că suntŭ óre aceste date autentice, asta n'o putemŭ sci, dér cumcă suntŭ de bună-credinţă, acésta o presupunemŭ. Astfelŭ ni-se comunică, că proprietatea baronului Szentkereszty dela Vidrasĕu, depărtare de 2 óre de Tergu-Mureşului, au cumpĕrat'o în anulŭ trecutŭ Valachii dela Blaşŭ cu 123 de mii florinĭ, ér acum, în anulŭ acesta, au cumpĕratŭ marea proprietate a contelui Toldalaghy dela Ercea. După cum se aude, ei au de gând sĕ împarţă aceste proprietăţĭ în parţele de câte 10 jugĕre pe séma Valachilorŭ greco-catolicĭ cu amortisare de douĕ decĭ de anĭ şi în scopulŭ acestei colonisărĭ în tóte părţile suntŭ în mişcare agenţĭ, carĭ umblă sĕ câştige cumpărătorĭ potrivitĭ.

Nicĭ prin gândŭ nu ne trece, ca acésta sĕ li-o luămŭ în nume de rĕu Valachilorŭ, ei potŭ s'o facă acésta în interesulŭ lorŭ propriu; totŭ aşa de firescŭ lucru este şi aceea, că cine pune în vêndare o proprietate, pentru ceea ce póte sĕ aibă motive fundate, aceluia o vinde, care-i dă mai multŭ pentru ea. Noi avemŭ sĕ ne plângemŭ contra Maghiarilorŭ, contra guvernului, contra băncilorŭ, contra „Kulturegylet"-ului, pentru că nu bagă de sémă şi nu îngrijescŭ, ca pământulŭ Maghiarilorŭ, decă e de vêndare, érăşĭ în mâna Maghiarilorŭ sĕ ajungă. Precum la Ercea se potŭ colonisa Valachĭ, totŭ aşa s'ar puté aduce acolo Sĕcui şi Maghiarĭ. Nu numai acolo, ci peste totŭ în Câmpiă, unde se află de vêndare destule proprietăţĭ asemenea celorŭ amintite, dér nimenea nu se gândesce la aceea, că ar trebui sĕ purcédă astfelŭ, după cum sfătuesce şi după cum arată Bismarck şi Vancea. „Kulturegylet"-ulŭ ardelenescŭ sĕ fiă atentŭ şi asupra unorŭ asemenea preschimbărĭ a proprietăţilorŭ; speculaţiune cu proprietăţile ce-i dreptŭ elŭ nu póte sĕ facă, dér póte sĕ-şĭ validiteze influinţa sa în ceea ce privesce interesulŭ naţionalŭ.

E mare nĕcazŭ, că tocmai în Ardélŭ raporturile creditelorŭ agrare suntŭ tocmai aşa de rele, încâtŭ nu póte succede a se conserva proprietăţile pe séma familiilorŭ unguresci pe lângă unŭ creditŭ eftinŭ. Adese-orĭ s'a atrasŭ atenţiunea guvernului asupra acestei împrejurărĭ din partea fidelilorŭ sĕi partisanĭ, carĭ mai vîrtosŭ suntŭ din Ardélŭ, — dér înzadarŭ. La altceva se gândesce guvernulŭ şi nu la susţinerea naţionalităţii unguresci. Au cerutŭ şi ajutorulŭ institutului de creditŭ agrarŭ ungurescŭ ca sĕ fiă cu mai multă promptitudine şi luare aminte asupra proprietăţilorŭ din Ardélŭ, dér acestŭ institutŭ de creditŭ naţional, „de binefacere publică" şi-a închis casseledinaintea cercurilor ardelene şi astfelŭ proprietăţile nemeşescĭ ale Ungurilorŭ din Ardélŭ se perdŭ una după alta. Şi esperienţa arată, că în Ardélŭ mai vîrtosŭ se îmbogăţescŭ Valachii şi aceştia cumpără cele mai multe proprietăţĭ.

La noi în Ungaria, decă cineva cumpără proprietate, îi place a se alătura la classa proprietarilorŭ; în Ardélŭ societatea valahă se eschide şi forméză societate deosebită, din asta causă acolo periculŭ este şi mai mare ca la noi.

Din valahisarea Ardélului póte sĕ urmeze perderea Ardélului, sĕu celŭ puţinŭ încurajarea acelora, carĭ voescŭ sĕ rupă Ardélulŭ de Ungaria. A preveni acésta, este problema vrednică a politicilorŭ magharĭ.

Fóia ungurêscă „Erdélyi Hirado" din Clujiu vorbesce cu multă însufleţire despre cuprinsulŭ acestui articulŭ şi se uniesce întru a condamna guvernulŭ, dicêndŭ că: „Decă Valahimea se va lua după cuvintele Metropolitului Vancea, guvernulŭ va privi cu mânile în sînŭ cum ei în modulŭ acesta pornescŭ fără de arme contra nóstră grózniculŭ rĕsboiu."

Vomŭ reveni asupra acestorŭ uneltirĭ ale agitatorilorŭ ungurĭ în contra poporului românŭ.

„Germanii despre Ungurĭ."

Sub acestŭ titlu publică „Budapesti Hirlap" Nr. 104 unŭ articolŭ, în care se ocupă de cele ce au scrisŭ foile oficióse germane în urma desbaterilorŭ din dieta ungurêscă asupra legei militare.

„Nordd. Allg. Ztg." de pildă laudă pe contele Andrassy pentru vorbirea ce a ţinut'o în camera magnaţilorŭ susţinêndŭ legea militară şi limba germană în armata comună.

„Magdeburger Ztg.", care e inspirată de ministerulŭ de esterne din Berlinŭ, a scrisŭ sub titlulŭ: *„Răsturnarea politicei maghiare de rassă"* unŭ articolŭ forte interesantŭ, în care se dice, că după spusele celorŭ carĭ cunoscŭ referinţele, regele Franciscŭ Iosifŭ ar fi pusŭ capĕtŭ şi fără cunoscutele demonstraţiunĭ de stradă érei esistente dela 1875, dér n'a vrutŭ sĕ se retragă dinaintea demonstraţiunilorŭ de stradă şi în acésta trebue sĕ'i dai deplină dreptate. Dér tocmai cu acésta s'a sigilatŭ nu numai sfêrşitulŭ fapticŭ, ci şi sfêrşitulŭ moralŭ alŭ sistemului, căcĭ ce felŭ de ministru este acela, pe care'lŭ ţine numai plebea de pe strade?" (Acestŭ pasagiu tradusŭ din nemţesce în unguresce e cam confusŭ. Red. Gaz.)

Fóia germană mai declară, că *principiele austriace consideră, că a venitŭ timpulŭ, sĕ facă acum, când au căpĕtatŭ puterea militară, o nouă încercare cu Ungaria, pentru că domnitorulŭ nu póte admite kossuthianismulŭ antidinasticŭ*, şi fiind-că tocmai Ungaria trebue sĕ formeze unŭ stăvilarŭ în contra potopului slavŭ, după sistemulŭ usatŭ alŭ lui Tisza, maghiarismulŭ nu se mai póte urca în acestŭ statŭ.... In urma esceselorŭ politicei de rassă a maghiarismului, idea de statŭ maghiarŭ se omóră ea însaşĭ pe sine şi urméză: orĭ federalismulŭ negru-galbenŭ, orĭ în loculŭ ideii de naţionalitate maghiară idea de statŭ ungarŭ („înlocuirea încercată a rassei maghiare prin idea de statŭ ungarŭ"); a ţine la dualismŭ şi la idea de statŭ ungarŭ, dér a părăsi netemeinica politică maghiară de rassă.

Fóia ungurêscă s'a nĕcăjitŭ focŭ de acestea perspective pentru viitorŭ. Dice că ordinaţiunea lui Csaky, articululŭ lui Spectatorŭ din „Nemzet" şi fóia sa volantă contra şovinismului maghiarŭ, vorbirea lui Andrassy, resultatulŭ votului: tóte caută a stîrpi idea de statŭ maghiar din statulŭ ungarŭ, păstrându-se dualismulŭ, şi a nimici alipirea de limba maghiară şi egemonia rassei maghiare; se susţine corpulŭ Ungariei, dér i-se strică sufletulŭ.

„Dér — încheiă fóia ungurêscă — socotéla are o greşélă: că şi noi vomŭ fi acolo. Naţiunea maghiară nu se preda aşa uşorŭ nicĭ lui Tisza, nicĭ succesorilorŭ sĕi. Şi aci pe acéstă pământŭ numai o ideiă de statŭ póte fi: Ungaria nu póte fi altcum decâtŭ maghiară şi de aceea sĕ fiă maghiară, pentru ca sĕ se menţină ca statŭ."

Fără a mai face vre-o observaţiune la espectorările şovinistice din urmă ale foiei unguresci, care n'au nicĭ o valóre, ne mărginimŭ a semnala vocile de mai susŭ, ca sĕ se vadă cum e judecată în Viena şi în străinătate politica maghiarismului violentŭ. Pentru „liberalulŭ" şi „constituţionalulŭ" regimŭ ungurescŭ nu póte fi de locŭ măgulitorŭ, când i-se dă a înţelege, că trebue sĕ i-se pună capĕtŭ politicei de maghiarisare şi de asuprire a naţionalităţilorŭ nemaghiare.

DIN AFARĂ.

Pofte rusesci.

O corespondență adresată din Petersburg către „Politische Correspondenz“ constată, că presa și cercurile oficiale ruse au primitŭ cu o sinceră satisfacțiă venirea la putere a cabinetului Catargiu, care face sĕ se spere că România se va apropia de Rusia. Cu tóte astea diarele ruse recomandă o reservă óre-care dicêndŭ, că decă guvernulŭ românŭ are simpatii pentru Rusia, elŭ trebuie sĕ combată continuarea fortificațiilorŭ și sĕ insiste ca moștenitorulŭ tronului, prințulŭ Ferdinand de Hohenzollern, sĕ îmbrățișeze religia ortodoxă. Insĕ cabinetulŭ rusŭ se va abține dela orĭ-ce demersŭ ce ar putea fi considerată ca unŭ amestecŭ în afacerile interióre ale României. — 'Șĭ vorŭ pune Rusii pofta 'n cuiu.

Boulanger e în Londra.

O telegramă de adĭ ne comunică despre sosirea lui Boulanger în Londra. Generalulŭ n'a fostŭ espulsatŭ din Belgia, precum ne spunea și o telegramă de ierĭ, că se va întórce chiar în curêndŭ la Bruxella. „Neue freie Presse“ dice, că guvernulŭ Belgiei l'a rugatŭ în modulŭ celŭ mai cruțătorŭ pe Boulanger sĕ părăsescă Bruxella, însĕ numai la stăruința guvernului francesŭ. Diarele boulangiste dicŭ, că Boulanger s'a dusŭ numai pentru câteva dile la Londra, ca sĕ presideze unŭ banchetŭ ce'lŭ dau Francesii de acolo și apoi se întórce la Bruxella.

SCIRILE DILEI.

Ciangăii se mișcă. Așa spunŭ diarele unguresci, că Ciangăii din Bucovina și Moldova erăși au începutŭ a se mișca. Câtŭ mai curêndŭ se dice, că vorŭ veni de acolo pentru a se colonisa în Ardélŭ ca la 150 familii de Ciangăi, carĭ toțĭ se află în bună stare materială. Ministeriulŭ ungurescŭ de finanțe li-a datŭ respectivilorŭ Ciangăi spre scopulŭ acesta locurĭ din domeniile statului cu prețurĭ moderate, pe carĭ unii le vorŭ plăti în rate, ér cei mai mulțĭ cu banĭ gata. Ca la 100 familii se vorŭ colonisa, precum amŭ spusŭ, în Deva, ér celelalte la Hunedóra. Parte din pămênturile destinate pe séma lorŭ s'au și sĕmĕnatŭ deja și asemenea suntŭ aprópe gata și locuințele destinate pentru ei. Se vede că agitatorii Kulturegyletiștĭ orĭ li-au tăinuitŭ acestorŭ Ciangăi pățaniile celorŭ carĭ s'au întorsŭ în Bucovina cerșindŭ, orĭ le-au mințitŭ că „nu suntŭ adevĕrate“ cele ce se scriu, orĭ au aruncatŭ vina totŭ asupra lorŭ. Așa e când omulŭ își voesce peirea. Ce privesce pe Ciangăii din Moldova, numai foile din România ne potŭ spune, decă agitațiunile și uneltirile kulturegyletiste au pĕtrunsŭ și p'acolo.

***

Din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ. Comisiunea administrativă a acestui comitatŭ cu scrisórea Nr. 866 d. d. 8 Aprilŭ 1889, încunosciințéză senatele scol. comunale din comunele în carĭ deja s'au înființatŭ acestŭ soiu de șcóle, cumcă fișpanulŭ Banffy a recomandatŭ suma de 50 fl. v. a. ca remunerațiune pentru acei 2 învĕțătorĭ comunalĭ, carĭ în decursulŭ anului școl. 1889—90 vorŭ documenta, prin inspectorulŭ reg. ung. școl. din Bistrița, unŭ mai bunŭ progresŭ în propunerea limbei maghiare. Va fi sperândŭ pașa, că pe acéstă cale își va ajunge câtŭ mai în grabă scopulŭ ce-lŭ urmăresce? Câtŭ e hăulŭ nu!

***

Oficerĭ la glóte. Ministrulŭ ungurescŭ de honvedĭ cu data de 1 Aprilie a publicatŭ unŭ regulamentŭ cu privire la organisarea cursurilorŭ de oficerĭ pentru glóte și la dobêndirea posturilorŭ de oficerĭ la glóte. In sensulŭ acestui regulamentŭ acei foștĭ militarĭ (foștĭ oficerĭ și suboficerĭ), carĭ nu mai suntŭ obligațĭ la serviciulŭ militarŭ, se denumescŭ oficerĭ la glóte, decă în fiăcare anŭ se presentă până la 1 Octomvre, pe câtŭ e cu putință în persónă, la comanda pentru glóte a acelui cercŭ, pe alŭ căruia teritoriu se află cu scopulŭ de a cere acestŭ postŭ. Mai departe acei ostașĭ de rêndŭ, carĭ au eșitŭ dela miliția, precum și acei locuitorĭ ai patriei, carĭ n'au fostŭ apțĭ pentru serviciulŭ militarŭ și carĭ n'au a se mai presenta la asentare, după absolvarea cursului de oficerĭ la glóte vorŭ fi de asemenea numițĭ oficerĭ de glóte. Cererile pentru a intra în scóle de oficerĭ la glóte suntŭ a se înainta, scutite de timbru, la comanda pentru glóte a respectivului cerc în care locuesc, celŭ multŭ până la 1 Maiu a. c.

***

Ședință publică. Societatea literară „Virtus Romana Rediviva“ a junimei studióse dela gimnasiulŭ superiorŭ rom. gr. cat. din Năsĕudŭ învită la ședința publică ce se va ține în localitatea Reuniunei de lectură în Năsĕudŭ la 27 Aprilie 1889. Inceputulŭ precisŭ la 7 óre séra. Programa: 1. „Marșŭ românescŭ,“ esecutatŭ de musica studenților 2. „Cuvêntŭ de deschidere“ rostitŭ de președintele societății Ionŭ Pĕcurariu stud. de cl. VIII gim. 3. Influința protestantismului în literatura română, disertațiune de Oct. Popescu studentŭ de classa VIII gimnasială. 4. Inima de Românŭ, poesiă și melodiă de C. Porumbescu, corŭ mixt. 5. „Frații Jderĭ,“ poesiă de V. Alexandri, declamațiune de Nicolau Tancu stud. de cl. VII. gim. 7 „Jalea“ poesiă de D. Bolintinianu; melodiă de C. Auner, solo de voce de Vasilie Nacu stud. de cl. VIII. 7. „Charlotta Corday“, narațiune istorică de Nicolau Popoviciu stud. de cl. VII. gim. 8. „Serenadă“, operă de Fr. Schubert, solo de flaută de Alexandru Maiereanu stud. cl. VIII. gim. 9. „Libertatea“, poesiă de Gorschy, declamațiune de Octaviu Utalea stud. de cl. VIII gimn. 10. „Cântecŭ ostășescŭ“ chorŭ mixtŭ. 11. „Despre halucinațiunĭ“, desertațiune de Ionŭ Păcurariu stud. de cl. VIII gimn. 12. „Dorŭ de mare“, poesie de I. Nenițescu; melodiă de I. Mureșianu, solo de voce de Aureliu Moțiocu stud. de cl. VIII gimn. 13 „Clopoțelulŭ fericirei“, poesiă de J. G. Seidl, declamațiune de Ionŭ Mititeanu stud. de cl. VII. gimn. 14 „Il Trovatore“, operă de Verdi, esecutată de musica studenților, 15 „Cuvêntŭ de închidere“, rostitŭ de vice-președintele societății Titu Popŭ stud de cl. VII gimn.

***

Teatru de diletanțĭ. In Bocșa-montană s'au jucatŭ în 22 Aprilie nou piesele „Nobila cerșitóre“, comediă, și „Florinŭ și Florica,“ vodevil, ambele de V. Alexandri. După aceea a urmatŭ jocŭ.

***

Prelegere dramatică va da Vinerĭ în 26 Aprilie n. 1889 magistrulŭ de prelegerĭ George Biagosch, în sala scólei ev. de fete din locŭ. Programa: 1) Shakespeare: Iuliu Cesarŭ, mare scenă. 2) Heine: Seegespenst. 3) Prinz Emil zu Schönaich-Carolath: Sulamita. 4) Baumbach: Tempora mutantur. 5) Gellert: Die Wiedersprecherin. 6) Fritz Reuter: Ut de Franzosentid. Inceputulŭ la $7^1/_2$ ore. Prețulŭ locurilorŭ: cercle 1 fl., scaunŭ 70 cr., întrarea 50 cr. Bilete se află de vêndare în libraria Albrecht și Zillich.

***

Teatru și concertŭ. In 28 Aprile n. se va arangia în comuna Izvinŭ unŭ concertŭ împreunatŭ cu piesa teatrală: „Nunta țĕrănéscă“; se vorŭ produce și clasicile jocurĭ naționale „Călușarulŭ“ și „Bătuta“. Venitulŭ e destinatŭ în favórea corului. Suprasolvirile se vorŭ chita cu mulțămită pe cale diaristică. Programa: 1) O vorbire ocasională va rosti președintele corului. 2) Motto: „Cântarea ne însuflețesce“, în cuartetŭ. 3) Junimea parisiană“, cuartetŭ. 4) „Cântecŭ vênătorescŭ,“ cuartetŭ. 5) „Poporului românŭ“, poesiă de I. Vulcanŭ, va declama coristulŭ Ioanŭ Gruescu. 6) „Hora Sinaiei“, corŭ micstŭ. 7) „Luntrașulŭ“, corŭ micstŭ. 8) „Mulțĭ anĭ“. 9) Piesa teatrală: „Nunta țĕrănéscă,“ 10) Jocurile „Călușarulŭ“ și „Bătuta“ se vorŭ produce prin 11 coriștĭ. Urmeză danțulŭ.

Turburările în Viena.

In sĕrbătorile Pascilorŭ a fostŭ, precum s'a vĕdutŭ din telegrama de erĭ, marĭ turburărĭ în Viena.

Visitii dela tramvaiu, vĕdêndŭ că nu li-se ia în sémă cererea lorŭ de a li-se reduce órele de lucru și a li-se spori léfa, au hotorîtŭ sĕ facă grevă și pentru acésta au alesŭ sĕrbătorile Pascilorŭ. Nu-i vorbă, n'au isbutitŭ sĕ întrerupă comunicația pe tóte liniile, dér totuși comunicațiunea a fostŭ mărginită și turburată în modŭ simțitorŭ. Cu tóte astea publiculŭ simpatiséză cu mișcarea visitiilorŭ, și doresce sĕ li-se împlinéscă cererile din partea societății tramvaiului.

Lunĭ greva a degeneratŭ în excese, care s'au repețitŭ Marțĭ în mĕsură și mai mare, dér de astădată au luatŭ parte la ele și poporŭ. Incă Dumineca chiar a trebuitŭ sĕ ésă oștirea ca sĕ facă liniște, ér Marțĭ a trebuitŭ sĕ facă soldații usŭ de arme.

Mișcarea a începutŭ Dumineca în cerculŭ Favoriten. Organele polițienescĭ, care au încercatŭ sĕ împedece mișcarea, au fostŭ amenințate și atacate, așa că pela $9^1/_2$ óre séra eșiră două escadróne de dragonĭ, carĭ făcêndŭ usŭ de săbii cu mare greutate putură curăți stradele și se restabiléscă liniștea pela medulŭ nopții.

Incă de diminéță erau așezate pe strade patrule de polițiștĭ, căcĭ poliția luase tóte mĕsurile pentru a împedeca turburările. Deodată începură a năvăli din tóte părțile lucrătorĭ în grupe, între carĭ se aflau și femei de ale visitiilorŭ greviștĭ. Abia trecŭ celŭ dintêiu tramvaiu peste linia gardei de siguranță, și mulțimea începŭ sĕ strige, sĕ înjure pe visitii și pe conductorii tramvaiurilorŭ, și sĕ'i amenințe. Petrile curgeu ploiă asupra tramvaiurilorŭ spărgêndu-le ferestrele, ér dula unŭ tramvaiu au deshămatŭ greviștii caii și au silitŭ pe visitiulŭ sĕ se întórcă îndĕrĕtŭ acasă. Polițiștii călărețĭ nu putură face nimicŭ contra mulțimei. Câțiva greviștĭ au ținutŭ mulțimei discursurĭ pe strade provocând'o sĕ ia posițiă în contra capitaliștilorŭ jidovĭ, și peste totŭ în contra jidovilorŭ. Poliția intervenindŭ, a fostŭ insultată și bătută cu petri. Abia după o luptă cu săbiile scóse putură polițiștii sĕ libereze comunicațiunea. Șése polițiștĭ au fostŭ rănițĭ cu petri.

Sera escesele s'au repețitŭ, poliția fŭ erăși bombardată cu petri, așa că din nou fŭ silită sĕ facă ordine cu săbiile. Unŭ mare numĕrŭ de greviștĭ se retraseră în birturĭ și de aci aruncară pe ușĭ și pe ferestri cu sticle de bere și de vinŭ în polițiștĭ. Pe la 10 óre eși unŭ escadronŭ de dragonĭ, care fŭ primitŭ cu sburăturĭ de petri. Atuncĭ călărețiĭ scoseră săbiile și lovindu în dréptа și'n stânga făcură încâtva locŭ. Numai pe la medulŭ nopții se făcŭ liniște. Suntŭ mulțĭ rănițĭ și multe arestărĭ s'au făcutŭ.

A patra aniversare a morții lui C. A Rosetti.

„Românulŭ“ apărutŭ în diua de 8 Aprile pentru sĕrbătorile Pascilorŭ e dedicatŭ memoriei neuitatului C. A. Rosetti.

Ilustrația de pe pagina ântâiu este o reproducere a unei gravurĭ, care a fostŭ fórte rĕspândită în timpulŭ revoluțiunei din 1848. Pentru a face sĕ rĕmână întipărită în inima tuturorŭ Românilorŭ diua, în care poporulŭ capitalei Romaniei a arsŭ regulamentulŭ organicŭ alŭ Muscalilorŭ și archondologia boerescă, pictorulŭ Rosenthal desemnă schița, de care vorbimŭ și care a fostŭ trasă în mai multe mii de esemplare.

Gravura representă spêndurarea privelegiurilorŭ și a vechilorŭ instituțiunĭ, scuturarea jugului streinŭ, spêndurătórea stă ridicată în fața vechilorŭ boerĭ. Désupra ei stă încrustatŭ trecutulŭ Românilorŭ: *Regulamentŭ* și *Archondologiă*, în fața'i suntŭ drapelele viitorului, pe carĭ stau întipărite aspirațiunile poporului: *Libertate, Fraternitate, Dreptate*. La stânga spêndurătórei stau membrii revoluțiunei române, printre carĭ se distingŭ fórte bine C. A. Rosetti, Eliadŭ, Tel, Golescu, D. Brătianu. In dréptа stă unŭ ursŭ îmbrăcatŭ în uniformă rusésca, care representă pe generalulŭ muscălescŭ Duhamel. Elŭ este urcatŭ pe spêndurătóre de către democrații românĭ.

Textulŭ acestui numerŭ din „Românulŭ“ îlŭ formeză interesanțĭ articulĭ, mai toțĭ eșițĭ din péna marelui cetățénŭ românŭ C. A. Rosetti.

Amicii și aderenții principiilorŭ marĭ românescĭ ce le-a profesatŭ Rosetti, au făcutŭ și în diua de 8 Aprilie a. c., ca și în alțĭ anĭ, unŭ peregrinagiu la mormêntulŭ lui. Așa se veneréză memoria marilorŭ patrioțĭ românĭ.

Sinodulŭ prot. gr. cat. alŭ Clușului.

Procesŭ verbalŭ,

Susceputŭ în Sinodulŭ prot. gr. cat. alŭ Clușului ținutŭ în 3 Aprilie 1889 sub presidiulŭ ordinarŭ alŭ Rever. D-nŭ protopopŭ Gavrilu Popŭ.

Conformŭ convocărei Reverendissimului D-nŭ protop., preoții tractualĭ coadunându-se în diua acésta la Sinodŭ tract. la 9 óre s'a celebratŭ s. liturgiă servindŭ notariulŭ tract. M. On. D-nŭ Basiliu Podóbă, ér ca lectorŭ teol. abs. Ioanŭ Nicoră. După s. liturgiă toțĭ preoții s'au mărturisitŭ alegêndu'șĭ de confesarĭ pe M. On. D-nŭ Ioanŭ Podóbă parochulŭ Topei deș. și Basiliu Bălanŭ parochulŭ S. Paului ung.

După acésta parochulŭ Feurdului a ținutŭ o eshortațiune către preoțĭ arătândŭ mijlócele prin carĭ sĕ se escite adevĕrata pietate în ascultătorĭ cu ocasiunea sĕvîrșirei funcțiunilorŭ religióse. Cuvêntarea a fostŭ bine lucrată și bine primită de către ascultătorĭ.

1) Sĕvîrșindu-se acestea tóte, preoții s'au adunatŭ în sala „casinei române de lectură“, unde mai 'nainte de tóte s'a invocatŭ ajutorulŭ spir. sântŭ.

După acésta Reverend. Domnŭ Protopopŭ prin o cuvêntare acomodată arĕtândŭ între altele necesitatea sinodalității în s. nóstră biserică și accentuândŭ scirea cea îmbucurătóre, că Escel. Sa Pre Sânțitulŭ Domnŭ Metropolitŭ prin cercul. Cons. din 1 Ian. a. c. Nr. 721—1889 s'a înduratŭ a ne pune în prospect ținerea sinódelorŭ nóstre dorite de toți, — dechiară adunarea sinodală de deschisă.

Sinodulŭ îi rĕspunde prin: „Sĕ trăéscă.“

2) Presidiulŭ aduce la cunoscință trista scire, că în decursulŭ anului trecutŭ 1888 neîndurata mórte a răpitŭ dintre noi pe neuitatulŭ canonicŭ și fostŭ protopopŭ alŭ Clușului I. F. Negruțiu. Face cunoscutŭ ven. cleru tractualŭ, că tractulŭ nostru a fostŭ representatŭ la îmormêntare prin not. tract. M. On. D. Basiliu Podóbă, care dimpreună cu representantulŭ parochiei Clușiu II. Sa Ladislau Vaida a depusŭ câte o cunună pe mormêntulŭ iubitului defunctŭ.

Propune ca ven. sinodŭ sĕ ia actŭ despre acestŭ lucru și sĕ'șĭ arete reverința prin sculare și intonândŭ: Vecinica lui amintire și Dumnedeu sĕ-lŭ ierte și repauseze!

Toțĭ membrii se scólă și intonéză vecinica lui amintire și Dumnedeu sĕ-lŭ ierte și repauseze.

3) s'a cetitŭ procesulŭ verbalŭ din 1 Noemvre 1888. S'a verificatŭ fără observațiune.

4) Not. tract. Basiliu Podóbă propune, ca pe viitorŭ sĕ se verifice procesulŭ verbalŭ alŭ Sinodului nostru îndată după ședință, căcĭ prin acésta de o parte se câștigă din timpŭ, de altă parte, fiindŭ procesulŭ verbalŭ verificatŭ, decisiunile din elŭ se potŭ și esecuta mai curêndŭ.

Se primesce și cu verificarea procesélorŭ verbalĭ se însărcineză membrii comitetului fondului cultului în viitorŭ.

5. Se purcede la verificarea membrilorŭ sinodalĭ. Se constatéză presența celorŭ 29 membri. Absențĭ suntŭ ca morboșĭ și prin urmare ca scusațĭ M. O. Domnĭ preoțĭ din Feneșulŭ săsescŭ N. Popŭ, Berindŭ, Ticŭ și Macicașiu.

6. Cassarulŭ tractului M. O. Domnŭ Ioanŭ Popŭ raportéză despre starea fon-

dului cultului. Din raportŭ resultă, că pe anulŭ 1888 s'a încasatŭ suma de 219 fl., s'a erogatŭ suma de 223 fl., statulŭ activŭ alŭ fondului este 3568 fl. 67 cr., statŭ passivŭ 367 fl.

Servesce spre sciință și se decide a se preda comisiunei însărcinate cu revederea socotelelorŭ tractualĭ.

7. Cassariulŭ fondului pentru ajutorarea preoțilorŭ tractualĭ în casŭ de morbŭ și mórte, Basiliu Podóbă, raporteză despre starea fondului. Din raportŭ resultă, că în anii trecuțĭ s'au încasatŭ 327 fl., s'au erogatŭ 6 fl. 20 cr.; statulŭ activŭ alŭ fondului cu începutulŭ anului 1889 este 375 fl.

Spre sciință. Rațiunile se predau comisiunei censurătóre, care stă din membrii: M. O. D. Nicolau Popŭ din Clușiu-Mânăşturŭ, Gavrilŭ Popŭ din Feleacŭ și Iuliu Vlasa din Feneșŭ.

8. Cu respectŭ la fundațiunea începută prin Escelența Sa Pré Sânțitulŭ Domnŭ Metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea comunicată clerului archidiecesanŭ prin ven. cercul. din 1 Ian. 1880 Nr. 721—1889, Sinodulŭ *cu unanimitate ia* următórea resoluțiune:

1. Sinodulŭ aduce prin acésta ferbinte mulțămită Pré Sân. D-nŭ Metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea pentru noulŭ sacrificiu, că a depusŭ pe altarulŭ s. biserice 5000 fl. v. a. ca începutulŭ unui fondŭ pentru preoții invalidĭ (deficiențĭ).

2. Sinodulŭ voteză recunoscință Escelenței Sale pentru mângăierea ee a făcut'o clerului și poporului prin aceea, că ni-a pusŭ în prospectŭ ținerea sinódelorŭ prescrise *și de s. canóne.*

3. Sinodulŭ rógă pe Escelența Sa sĕ se îndure a adauge suma cea de 5000 fl. v. a. la fondulŭ vechiu alŭ preoțilorŭ invalidĭ (deficiențĭ) și alŭ preoteselorŭ vĕduve, ca așa sĕ nu fiă 2 fondurĭ cu una și aceeșĭ menire.

4. Sinodulŭ rógă pe Escelența Sa sĕ se îndure a dispune elaborarea unui proiectŭ de statute pentru pensionarea nu numai a preoțilorŭ, carĭ devinŭ invalidĭ (deficiențĭ), ci considerândŭ că în s. nóstră biserică cu forte puține escepțiunĭ preoții suntŭ căsĕtorițĭ, în proiectulŭ acela sĕ se reguleze și pensionarea preoteselorŭ vĕduve și a orfanilorŭ de preoțĭ, pentru ca sĕ nu fiă silițĭ după mórtea soțilorŭ lorŭ și respective a părinților lorŭ sĕ se bage servitorĭ și servitóre cei mai mulțĭ.

5. In proiectulŭ acela sĕ se reguleze referința preoțilorŭ invalidĭ (deficiențĭ) și a preoteselorŭ vĕduve, precum și a orfanilorŭ de preoțĭ de până aci.

Apoi sĕ se fixeze taxele ce le vorŭ avé de solvitŭ toțĭ preoții, câtŭ timpŭ suntŭ apțĭ de a purta oficiu bisericescŭ. Sĕ se statorescă momentulŭ acela, când are cineva dreptŭ de a se folosi de beneficiulŭ fondului de pensiune.

Tóte aceste după norma statutelorŭ altorŭ confesiunĭ și în specialŭ după norma statutelorŭ votate de dieta țĕrei pentru pensionarea învĕțătorilorŭ poporalĭ. Tacsele preoțilorŭ sĕ nu fiă mai micĭ de 5 fl. v. a. pe anŭ, carĭ credemŭ, că decă unŭ învĕțătorŭ este în stare sĕ-i plătescă din modestulŭ sĕu salarŭ, cu atâtŭ mai vĕrtosŭ póte fi în stare a-i plăti unŭ preotŭ pentru asigurarea viitorului și alŭ familiei sale. Fiă-care preotŭ sĕ aibă o cărticică în care sĕ i se inducă regulatŭ solvirea tacsei, care în decursulŭ anului se o pótă plăti când va voi.

6. Considerândŭ că însașĭ sf. scriptură dice, că celŭ ce servesce altarului dela altarŭ sĕ și trăiescă, Sinodulŭ rógă pe Escelența Sa ca pentru fondulŭ acesta sĕ se pună o tacsă moderată și pe averile bisericescĭ și încâtŭ și d-nii profesorĭ din Blașiu suntŭ și vorŭ fi membrii acestui fondŭ, și pe fondulŭ basilitanŭ.

7. Fiindŭ că până acuma au contribuitŭ la fondulŭ invalidilorŭ (deficienților) și prea on. domnĭ protopopĭ și profesorĭ gimn., sĕ se reguleze în proiectulŭ amintitŭ și drepturile și obligațiunile acestora.

8. Sinodulŭ rógă pe Escelența Sa ca amintitulŭ proiectŭ sĕ se îndure a-lŭ comunica cu clerulŭ înainte de a se ține sinodulŭ archidiecesanŭ, ca fiecare sĕ-lŭ pótă studia și apreția.

9. Sinodulŭ se promite prin acésta solemnŭ, că statutele ce se vorŭ face și primi în sinodulŭ archidiecesanŭ le va primi și considera de obligătóre pentru sine pentru totdeuna.

9. După ce Ven. Cons. Metr. prin cercul. sĕu din 2 Ianuarie 1888 Nr. 1717 demandă a se procura dela cărțile funduare estrase autentice despre tóte averile bisericescĭ și scol., sinodulŭ a luatŭ următórea resoluțiune în respectulŭ acesta:

Considerândŭ, că câștigarea estraselorŭ autenticate prin conducĕtorii cărților funduare este împreunată cu spese forte însemnate, avĕndŭ numai acestŭ tractŭ a spesa aprópe la 400 fl. v. a.; considerândŭ, că acéstă sumă după amintitulŭ cercularŭ este de a se plăti totŭ la 10 anĭ; considerândŭ că prin aceste spese se îngreuéză forte bugetele bis. și scólei: Sinodulŭ din aceste considerațiunĭ rógă pe Ven. Consis. sĕ binevoiescă a-șĭ modifica ordinațiunea susŭ memorată întru acolo, ca estrasele amintite sĕ se pótă face în comuna cu ocasiunea visitațiunilorŭ canonice protopopescĭ.

10. Presidiulŭ face cunoscutŭ, că după regulamentulŭ trimisŭ din partea Ven. Consis. cu cercularulŭ susŭ amintitŭ, curatorii suntŭ de a se alege câte pre 3 anĭ în presența protopopului sĕu a substitutului sĕu. Propune ca pentru încunjurarea speselorŭ alegerile aceste sĕ se amâne în totŭ loculŭ până când se va face visitațiunea canonică protopopéscă anuală.

Se primesce și se decide ca numai acolo sĕ se facă alegerile mai curĕndŭ, unde ar fi necesitate imperativă.

11. De eshortante pe annlŭ venitor se însinuă și se aclamă: M. On. Domnŭ Ioanŭ Topanŭ parochulŭ Dretei.

12. Presidiulŭ face cunoscutŭ, ca pentru însinuarea rescumpĕrărei regatelorŭ bis. și scolare din tractŭ s'a alesŭ advocatŭ, căruia i-sau și predat tóte documentele sosite până aci la of. protop.

Se ia spre sciință și se decide, ca documentele ce nu suntŭ trimise până acuma preoții sĕ le trimită câtŭ de curĕndŭ pentru ca sĕ se încunjure neplăcerile și daunele ce potŭ urma.

13. Presidiulŭ relateză ven. sinodŭ, că în decursulŭ anului 1888 în tractulu nostru s'au născutŭ 1124 și au repausat 796, crescĕmĕntulu este 328 suflete. Provócă pe preoții tract., pentrucă acest crescĕmĕntŭ sĕ fiă stabilŭ sĕ nu înceteze a îndemna pe poporŭ cu tótă ocasiunea la iubirea de curețeniă, la încunjurarea bĕuturei de vinarsŭ și la diligință în ocupațiunile sale economice, că tóte acestea contribue la vitalitatea poporului nostru.

Se ia spre plăcută sciință.

14. Ioanŭ Podóbă parochulŭ Topei propune ca tractulŭ nostru sĕ deschidă o scólă de cantŭ bis. de óre ce din di în di se împuțineză cantorii cei bunĭ și acésta împrejurare contribue forte multŭ la netrequentarea s. biserice din partea poporului.

Sinodulŭ primesce în principiu acéstă propunere, dér realisarea ei deocamdată o amână, până când fondulŭ cultului va fi în stare sĕ suporte spesele împreunate cu deschiderea școlei de cântărĭ.

După aceste presidiulŭ, mulțumindŭ ven. clerŭ tractualŭ pentru viulŭ interes ce l'a arătatŭ în decursulŭ desbaterilorŭ, dechiară ședința sinodală de încheiată.

Datŭ ca deasupra

Gavrilă Popŭ, președ. **A. Cosma**, notarŭ sinod.

S'a cetitŭ și verificatŭ.

Comisiunea verificătóre:

Iuliu Vlasa, Ioanŭ Popŭ, Basiliu Podóbă.

Corespondența „Gaz. Trans."

Becleanŭ, lângă Făgărașŭ, 15 Aprilie 1889.

Domnule Redactorŭ! Nenorocirile între ómenĭ suntŭ atâtŭ de dese, încâtŭ mai pe tótă diua cetimŭ în diare scirĭ triste despre esundărĭ, incendiurĭ, ș. a. Pe câtŭ de îngrozitóre este pe deoparte scirea, care ne aduce la cunoscință astfelŭ de întêmplărĭ fatale, ce ne pune înainte uneorĭ familii întregĭ carĭ erĭ erau fericite sub acoperemêntulŭ casei lorŭ, ér adĭ ele suntŭ despoiate de esistență, rĕmase pe strade, góle, cum au pututŭ scăpa de foculŭ mistuitorŭ, cu atâtŭ mai dulce trebue sĕ fiă mângăierea sufletéscă a nóstră de altă parte, când vedemŭ, că față cu puterea elementului distrugĕtorŭ, față cu nenorocirile sorții nemilóse, omulŭ a învinsŭ, pricepĕndŭ principiile lui Christosŭ, deschidându-șĭ brațele cu carĭ încăldesce și ridică pe frații sĕi din nenorocirĭ.

In anii din urmă mai multe comune, între carĭ și comuna Becleanŭ, au suferitŭ daune însemnate prin incendiurĭ, multor familii nu lĭ-a rĕmasŭ nimicŭ, au trebuitŭ sĕ se adăpostéscă sub acoperemêntŭ streinŭ.

Inteligența din Făgărașŭ, constituindŭ unŭ comitetŭ în anulŭ trecutŭ pentru adunarea de ajutóre pentru cei arșĭ, acesta a făcutŭ unŭ apelŭ și la stimata Redacțiune a „Gazetei Transilvaniei". Apelulŭ avŭ frumosulŭ resultatŭ ce-lŭ vĕdurămŭ în 14 Aprilie a. c. Incă cu 8 dile mai nainte d-lŭ protonotarŭ Ioanŭ Turcu din Făgărașŭ a învitatŭ pe notarii cercualĭ a compune liste despre cei dăunațĭ prin focŭ; în 14 Aprilie d-lŭ protonarŭ venindŭ în persónă a distribuitŭ frumósa sumă de 44 fl. patrudecĭ și patru florenĭ v. a. la 10 familii din Becleanŭ, spunĕndu-le istoriculŭ colectei și făcĕndu-i atente la scopulŭ pentru care li s'a datŭ banii de ajutorŭ.

Familiile carĭ s'au împărtășitŭ de ajutoriu suntŭ:

1. Avramŭ Siga, primitŭ 4 fl., 2. Antone Copacea 5 fl., 3. Constantinŭ Siga 4 fl., 4. Nicolae Taflanŭ 5 fl., 5. George Siga 4 fl., 6. Ioanŭ Grama 4 fl., 7. George Grama 5 fl., 8. George Siga 4 fl., 9. Ioanŭ Siga 5 fl., 10. George Bursanŭ 4 fl. Suma 44 fl. v. a.

In numele acestorŭ familii, și a comunei nóstre întregĭ, viu, Prea stimate Domnule Redactorŭ, a esprima ferbintea mulțămită mai întâiu onor. comitetŭ pentru colect. de ajutóre din Făgăraș, și în specie d-lui protonotarŭ Ioanŭ Turcu, carele a alergatŭ spre ajutorulŭ nenorociților prin comune distribuindŭ ajutórele adunate, și în urmă Prea St. redacțiunĭ a prețuitei foi ce redigiațĭ, a „Gaz. Transilvaniei", carea șĭ-a deschisŭ colónele sale și a lucratŭ pentru adunarea de ajutóre cu bunĕtatea-i cunoscută.

Primescă decĭ toțĭ aceștia profundele mulțămite esprese din inimile familiilorŭ ajutate **B.**

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS"

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 25 Aprilie. Aseră s'au întemplatŭ noue turburărĭ. Doue prăvălii jidovescĭ au fostŭ devastate. Oștirea, care a eșitŭ în mare numĕrŭ, a isbutitŭ sĕ împraștie pe tumultuanțĭ.

Londra, 25 Aprilie. Boulanger a sositŭ aci după amedĭ. La gară îlŭ aștepta mare mulțime de ómenĭ salutândujlŭ parte cu ovațiunĭ, parte cu flueraturĭ.

Bucurescĭ, 25 Aprilie. Ministerulŭ Catargiu a retrasŭ tóte decretele de isgonire, ce le-a datŭ ministerulŭ de mai nainte în contra iconarilorŭ rușĭ.

Literatură.

Cursŭ practicŭ despre cultivarea pomilorŭ și a frăgarilorŭ, lucratŭ după alŭ lui Paulŭ Gönczy pentru învĕțătorĭ și privațĭ, de *Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ*, învĕțătoriu. Prețulŭ 30 cr. Aradŭ 1889. Imprimeria și tipografia diecesană. — Sub acestŭ titlu a scosŭ de sub tiparŭ zelosulŭ învĕțătorŭ din Rodna-vechiă, d-lŭ I. P. Reteganulŭ, o instructivă și prea folositóre scriere economică, în mărime de 128 pag. formatŭ 8⁰. Scrierea acésta este cu atâtŭ mai potrivită scopului, cu câtŭ nu numai că e scrisă într'unŭ stilŭ ușorŭ, dér e provĕdută și cu mai multe desemnurĭ și pe lângă aceea cuprinsulŭ ei e espusŭ în formă de dialogŭ. Ar fi de doritŭ ca asemenĭ scrierĭ sĕ pĕtrundă câtŭ mai multŭ în poporŭ.

DIVERSE.

Darurile Țarului. Etă ca curiositate lista darurilorŭ ce împĕratulŭ Alexandru trimite emirului Buhariei: 1) O blană de castorŭ împodobită cu panglicĭ smeurii, cu firŭ si cu nasturĭ de pietre prețióse; 2) Unŭ halatŭ de mătase smeuriă, împodobitŭ cu horbote de aurŭ; 3) Unŭ altŭ halatŭ de brocartŭ auriu; 4) O cingĕtóre de argintŭ suflatŭ cu aurŭ și smălțuită, împodobită cu petrii nestimate în greutate de dece livre; 5) Unŭ ibricŭ de argintŭ suflatŭ cu aurŭ, smălțuitŭ și cu pietre prețióse, și unŭ lighianŭ de acelașĭ metalŭ; 6) O pomieră de argintŭ, aurită și smălțuită, pentru fructe și cofeturĭ, peste care se ridică o acvilă ruséscă; 7) Douĕ-decĭ și patru talere de argintŭ suflate cu aurŭ; 8) O narghelea de argintŭ aurită și smălțuită, împodobită cu rubine, zamfire, turchise, iacinte, ametiste, topase și alte petrii nestimate; 9) Unŭ flaconŭ de argintŭ smălțuitŭ pentru punerea tutunului de mestecatŭ; 10) Unŭ cerviciu de ceiu compusŭ din 23 obiecte de argintŭ auritŭ, fiă-care cu vulturulŭ rusescŭ săpatŭ pe ele.

Nihiliștii. Se telegrafiază din Petersburgŭ diarului „XIX-me Siecle", că nihiliștii au intratŭ într'o periódă de acțiune. Mai multe afișe tipărite, care încunosciințau dn acéstă hotărîre luată de hiliștĭ, s'au întrodusŭ tainicŭ în palatulŭ împĕrătescŭ. La Vilna s'a omorîtŭ unŭ agentŭ polițienescŭ. S'a găsitŭ asupră'i o hârtiă în care se dicea, că fusese osêndită la mórte de către comitetulŭ executivŭ ca spionŭ. Inspecțiunĭ domiciliare s'au făcutŭ pretutindenĭ, ca sĕ se găséscă unŭ depositŭ de bombe trimese din Zürich. In Polonia s'au făcutŭ arestărĭ forte numĕróse.

Necrologŭ.

Subsemnații în numele lorŭ, alŭ consângenilorŭ, afinilorŭ, cumnaților, amicilorŭ, precum și alŭ tuturorŭ cunoscuților, cu inima plină de durere facŭ cunoscutŭ, cumcă: **Carolina Popŭ n. Nistorŭ** vĕduva onor. Petru cândva Popŭ fostŭ parochŭ gr. cat. în Mireșu-mare, după unŭ morbŭ îndelungatŭ împărtășită cu s. Sacraminte ale moribundilorŭ a rĕposatŭ în Domnulŭ la 8 Aprile a. c. st. n. în etate de 66 anĭ. Rĕmășițele ei pămêntescĭ se vorŭ depune spre odihnă vecĭnică în cimiterulŭ bisericescŭ gr. cat. din Baia-mare în 10 Aprile a. c. *Baia-mare*, la 9 Aprile 1889. *Veronica Erdéli*, ca soră. *Ignațiu Nistorŭ*, ca frate. *Stefanŭ Nistorŭ*, ca nepotŭ de frate. *Vasili Geție*, protopopŭ, ca ginere. *Alesandru Geție, Ioanŭ Geție, Maria Geție*, ca nepoțĭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 25 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vĕnd.	9.47
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.43
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.47	„	9.50
Lire turcescĭ - - -	„	10.72	„	10.77
Imperialĭ - - - -	„	9.72	„	9.77
Galbinĭ	„	5.60	„	5.63
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	126.—	„	127.—
Discontulŭ - - - -	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	103.10
Renta de hârtiă 5% - - - - - -	96.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	144 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.75
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.80
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	144.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - -	131.70
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.25
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.75
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.—
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	144.80
Acțiunile băncei austro-ungare - -	905.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	306.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	298.50
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.65
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	$9.49^1/_2$
Mărcĭ 100 imp. germane - - - -	58.57
Londra 10 Livressterlinge - - - - -	119.90

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Rugămŭ pe domnii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.